

5 שנים אחריות

מכירה מיוחדת לעולים חדשים ופטורי מס

רק ללקוחות שיזמינו בחודש ינואר

5 שנות אחריות לרמקולי

BOSE

ולכל מוצרי marantz.

נציגים בלעדיים בישראל: Elmor
 אלמור סוכנויות יבוא ושווק בע"מ ככר המדינה,
 רח' ה' באייר 52 תל-אביב טלפון 455938, 455620

אמנות

סוף טוב לשערויה

במלאת שנה למותו של הפסל הדגול יעקב לוצ'אנסקי, נפתחה בשבוע שעבר תערוכת פסלים שלו. האמן, שהיה בן מאה ושתיים במוותו, עמד אז במרכזו של ש"רוריה ציבורית. מוטיאון ישראל עמד לערוך תערוכה רטרופספקטיבית מפסליו. ציבור שוחרי האמנות נחלק אז לשניים: כאלה שטענו, כי אינו די חשוב כדי להציגו במוסיאון, וכי העובדה שעוד מעט תמלאנה לו מאה שנה אינה מצדיקה תערוכה ואחרים שהיו מחסידי הפסל. ניצחו אהודי לוצ'אנסקי, התערוכה אכן הוצגה.

ליעקב לוצ'אנסקי לא היה איכפת כהוא זה מה מתרחש מחוץ לכתלי הסטודיו שלו. שבקיבוץ גבעת ברנר. מאה ושתיים שנות חייו, הכילו יותר תהפוכות וזרמים ב"אמנות, מאשר עשרים מאות השנים ש"לפניהן. אך הוא נשאר בשלו ובסיגנונו. ה"זרמים שהלכו ובאו, לא הותירו את מישק" עם על אמנותו. הוא הושפע, בתקופת לי-מודיו בפאריס, בשנת 1903, מגדולי הדור — רודין, מאיול דפסיו וממורו מרסייה. הקו שלו היה ונשאר קלאסי במהותו. כש"הציור בתחילת המאה הלך התרחק מה"ריאליזם, החליף סיגנונות כמו הקוביזם, הקונסטרוקטיביזם, הדאדא, ואחר"כך ה"מופשט האקספרסיוניסטי, לוצ'אנסקי היה ונשאר אהב האדם הטבע. בפסליו ה"רבים, שהוצגו בעולם כולו, בגדולי המר"סיאונים, ביטא את אהבתו לכנ"אדם, ל"ילדים ולחיות.

מהסביבה המבעית. יעקב לוצ'א"נסקי נולד באוקריינה, רוסיה. למרות ש"אביו היה פרקליט, התקיימה המישפחה בדוחק. את לימודי הפיסול שלו, עשה ב"עיר אודיסה, ולאחר מכן, שירת בצבא

הוא כתב במכתב אישי לנשיא ארצות-הברית, "אולם אם משוגעים כאלה לא היו קיימים, גם המין האנושי לא היה מת"קיים!"

מכתב של מלך. בן-חביב נולד ב"תורכיה, למד מכניקה כללית והשתלם בתעשיית נשק. כשעלה לארץ, בשנת 1937, התחיל להתעניין בתעשיית הנשק בארץ. "באתי לכאן עם רכוש פסי ותיאורטי רב. רציתי לעשות למען המדינה, למען "יצור הנשק. כמו שאמר זאב ז'בוטינסקי: "בדם ואש יהודה נפלה, בדם ואש יהודה "תקום. פנייתי הראשונה היתה עם משה שרת. הצעתי לו את המצאתי הראשונה — תותח ללא רתע, המצאה ראשונה בעולם, אבל לצערי אף אחד בארץ לא הבין או בדברים האלה. נאמר לי שאקבל תשובה, אבל כך נגמר העניין.

"עבדתי אז כטכנאי קירור פשוט. אחר"כך הדרכתי איררדינמיקה באצ"ל. יום אחד עצרו אותי האנגלים, כי אחדים מתלמידי השתתפו בהתקפה על תחנת-הרכב בחיפה, בשנות ה"40.

"אותי שחררו, אותם עצרו. במילחמת-העולם השנייה עבדתי כמהנדס הקרקע הראשון בארץ. עבדתי בחברת אירון של ההגנה. היו לנו אווירונים צ"כיים קטנים עם מנוע אחד. אני הופקדתי על אחזקתם. הייתי נתון אישור אם המטוס יכול לטוס או לא. עשיתי אז המצאה גדולה אחרת. זה היה בזמן התקפות הגרמנים על לונדון. אלה היו פצצות, שמכוונות אל המטוסים באמצעות גלי-הקול שבאים מהמטוס. שלחתי את ההמצאה לאנגליה, וקיבלתי מכתב תודה מהמלך ג'ורג'.

"יש לי חשבון ארוך עם אנשי מדע בארץ. אני אחד מאלה שהניחו את היסר"דות להתפלת-המים בארץ. רשמתי את זה במשרד הפטנטים בשנת 1958. קרה ששנה לא שילמתי את האגרה, ואז מיפעל זרחין עבד על הפטנט, שהיה במקורו שלי. מרגיז אותי שאם הייתי עובד במיפעל הזה, אמילו

01	02	03	04	05	06	07
08	09	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39			

טופס לוטו

ניגו

ששה א נכונים

והכסף שלך

בלוטו המזל בא לקראתך

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות

יעקב לוצ'אנסקי ו"אשה טהורה" הבוד בן שנותיים

הרוסי. כשעבר לפאריס, ב"1903, למד פיסול אצל הפסל מרסייה, ושם עוצב סיגנונו. ארבעים שנה התגורר בפאריס, מלבד שנתיים שבהן שהה בניו-יורק, ו"הציג ברחבי ארצות-הברית.

בשנת 1938 נערכה במוסיאון לאמנות מודרנית בפאריס, תערוכה רטרופספקטיבית בית של פסליו. יום אחד, אחרי מילחמת העולם השנייה הגיע אליו אהרון ציוד לינג, מי שהיה אז חבר משק עין-חרוד ואחר"כך חבר-כנסת, והציע לו לעלות לארץ. לוצ'אנסקי "נדלק" לרעיון, ארוז את חפציו, ובא. עד יום מותו, לפני שנה, היה חבר קיבוץ גבעת-ברנר. כהשראה וכנושא ליצירותיו שימשה הסביבה הטב"עית. וכך אפשר לראות בין פסליו ילדים, פרות, סוסים ובעלי-חיים נוספים.

בית-היציקה בקריית מוצקין, שיצק מחד דש את פיסלו של אלכסנדר זייד, ואת פסליו של נחום גוטמן, נטל חלק בעבודת היצירה של לוצ'אנסקי. בפקוחו של ה"אמן, בשנתיים האחרונות לחייו, נוצקו בבית-היציקה בברוונה, הפסלים המוצגים בימים אלה בגלריה רוזנפלד בתל-אביב.

כפועל פשוט, הם לא היו מבובנים כל כך הרבה כסף ולא היו הופכים את כל המכר"נות שלהם לגרוטאות.

"אני מאוכזב. יש לי הרגשה שהשם בן-חביב זה לא שם מקובל כאן. אנחנו שייכים לעדה שחורה, ושכעדה שחורה מוציאה מתוכה אדם עם מעוף, לא מכני"סים אותו פנימה. זה הכישלון של המדינה הזאת.

"עכשיו אני עובד כמהנדס קירור בשל"ר שה מיפעלים. את ההמצאה האחרונה, המ"צאתי במשך השנתיים האחרונות באמצעות מכשירים פרימיטיביים, שבניתי בעצמי, כמו יד ובכפסי. בתחלה רצית למכור את ההמצאה בארץ ב"10 מיליון דולר בלבד, לכן פירסמתי מודעה בעיתונים. אבל אחרי שחשבת על כל מה שעשו לי, אני לא רוצה להתעסק יותר עם אנשים מכאן. אני נתון צ'אנס אחרון לשר ה"אנרגיה. אני מציג לו שני תנאים. האחד, התהליך שלי ייבוד עליידי ועדה מדעית בינלאומית ולא ישראלית, השני, מחיר הזכויות, יהיה 50 מיליון דולר."